

фонду, забезпечення доступу до соціальних та медичних послуг. У середньостроковій перспективі ці завдання доповнюються цілями побудови енергоефективної інфраструктури, розвитку конкурентоспроможних галузей промисловості та підвищення якості людського капіталу. Досягнення цих цілей вимагатиме ефективних і скоординованих дій усіх регуляторних і керівних органів.

Список використаних джерел

1. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 р. № 2456–VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2456-17>
2. Видатки Державного бюджету України 2013-2022. Міністерство фінансів України. URL: <https://index.minfin>
3. Лютий І., Рожко О., Лютий С. Оптимізація видатків державного бюджету України в умовах війни. Світ фінансів. 4(73). 2022. с. 45-55.
4. Постанова КМУ № 590 від 09 червня 2021 року «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/590-2021-%D0%BF#Text>

***Колісниченко Пауліна,**
кандидат економічних наук,
віце-ректор ВШТІП Академія Прикладних Наук
(м. Познань, Республіка Польща);
Чуницька Ірина Іванівна,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри фінансових ринків та технологій;
Державний податковий університет*

МЕХАНІЗМ ТА ПРИНЦИПИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

У контексті розвитку процесів глобалізації, інтеграції національної економіки у світовий фінансовий простір, в умовах воєнного стану питання забезпечення фінансової безпеки України стає все більш актуальним. Вона являє собою особливий рівень захищеності усіх фінансових інтересів держави, зокрема стан, що характеризується стійкістю до різноманітних зовнішніх та внутрішніх негативних чинників у галузях фінансової, бюджетної, грошово-кредитної, валютної, фіскальної, інвестиційної, банківської, митно-тарифної, фондової і розрахункової системи, ефективним формуванням, а також раціональним використанням фінансових ресурсів, які необхідні для виконання поставлених функцій та завдань та забезпечення соціально-економічного розвитку.

Фінансова система кожної країни має свої особливості; вони визначаються сформульованими каналами потоків фінансових ресурсів усіх економічних агентів, переважанням різноманітних фінансових посередників, що проявляється в концентрації фінансових потоків через фондові біржі, або, навпаки, основними фінансовими посередниками виступають банки. Крім того, державні фінанси відіграють важливу роль, і їхній вплив на економічний розвиток у кожній країні може варіюватися від достатньо високого до досить низького. Розуміння стану та тенденцій розвитку структурних елементів, що формують показник фінансової безпеки держави, та оцінка основних факторів, що на нього впливають, дозволяє визначити та своєчасно скоригувати стратегічні пріоритети розвитку фінансової системи країни. Саме тому важливим є формування ефективного механізму внутрішнього імунітету та зовнішньої безпеки від дестабілізуючого впливу конкурентоспроможності на світових ринках та стабільності фінансової ситуації.

Механізм забезпечення фінансової безпеки має бути реалізований на засадах обґрунтованої фінансової політики у відповідності до прийнятих у встановленому порядку концепцій, доктрин, програм і стратегій у соціальній, політичній, інформаційній, економічній та фінансовій сферах, присутності необхідних суб'єктів забезпечення безпеки, формулювання об'єктів, висвітленні чітких інтересів, класифікації ризиків, використання методів та способів гарантування безпеки (рис. 1).

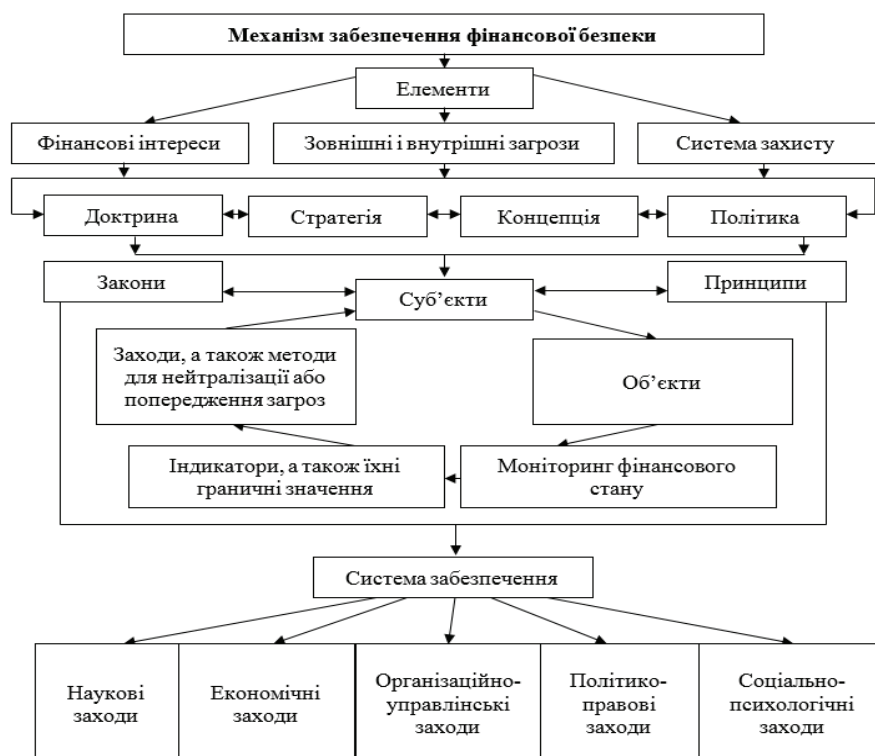

Рис. 1. Механізм забезпечення фінансової безпеки країни

Джерело: побудовано авторами за даними [3].

Оскільки фінансова безпека є досить динамічною, варто зауважити, що механізм забезпечення фінансової безпеки складається із таких важливих елементів, як:

– метод прогнозування та виявлення загроз та ризиків фінансовій безпеці, за допомогою широкого та об'єктивного моніторингу фінансової сфери, її показників та економіки загалом;

– обчислення мінімально та максимально допустимих порогових значень, таких індикаторів як соціально-економічні та фінансові, результатом перевищення яких виступає фінансова криза [2].

Ключовими умовами для створення ефективного механізму державного фінансового забезпечення, повинно бути унормування ряду необхідних критеріїв. Проте, в економічній літературі, на сьогодні, не існує комплексних теоретичних напрацювань з цього приводу, а тому, оскільки фінансова безпека держави входить до складу економічної безпеки держави, то підґрунтям при формуванні цих критеріальних індикаторів, є методи для визначення інтегрального індексу економічної безпеки встановлені Методичними рекомендаціями щодо розрахунку рівня економічної безпеки України [4].

Рекомендації розроблені з метою характеристики рівня економічної безпеки, як ключового елементу національної безпеки країни і корегують процес перерахунку гранично можливих, порогових та максимально оптимальних значень основних індикаторів стану економічної безпеки, а також встановлюють методи для обчислення інтегрального індексу економічної безпеки країни.

Методика ґрунтується на комплексному аналізі сукупності показників економічної безпеки з метою виявлення потенційно можливих небезпек і негативних ризиків для економічної безпеки України, а також безпосередньо використовується Міністерством економіки України задля інтегральної оцінки рівня економічної безпеки України загалом в економіці та за конкретними її сферами.

Також завдяки використанню даного методу, можна проводити детальний моніторинг діяльності складових елементів фінансової безпеки, а в майбутньому використовувати отримані результати при прийнятті відповідних управлінських рішень, що стосуються попередження, аналізу, мінімізації або ж нейтралізації можливих та вже існуючих небезпек національним фінансовим інтересам та потребам країни.

Варто підкреслити, що для дійсно ефективного запровадження науково-теоретичних доміант у практичний досвід, варто не лише виокремити критеріальні вимоги до фінансової безпеки, а й визначити головні принципи управління фінансовою безпекою.

Ряд вчених у своїх наукових працях виокремлюються загальні та спеціальні принципи управління фінансовою безпекою (рис. 2).

Всі принципи забезпечують ефективне функціонування механізму гарантування фінансової безпеки держави та окремих його одиниць. Загальні принципи спрямовані більше на дотримання широких завдань, спеціальні ж

конкретизують як відбувається діяльність з управління фінансовою безпекою держави. Також варто приділити увагу думці Гетманенко О., яка вважає, що принципи що стосуються управління фінансовою безпекою держави, повинні базуватись на принципах державного управління економічною безпекою та включати:

- законність та валідність;
- планування та прогнозування;
- постійно діючий контроль за виконанням усіх стратегічних, тактичних та оперативних завдань;
- багатовимірність, системність та гарантування щодо забезпечення рівноваги між фінансовими інтересами та достатністю ресурсів на макро- та мікрорівнях;
- координація процесу управління фінансовою безпекою, швидке реагування та доречність заходів захисту національних фінансових інтересів перед можливими і реальними загрозами [1].

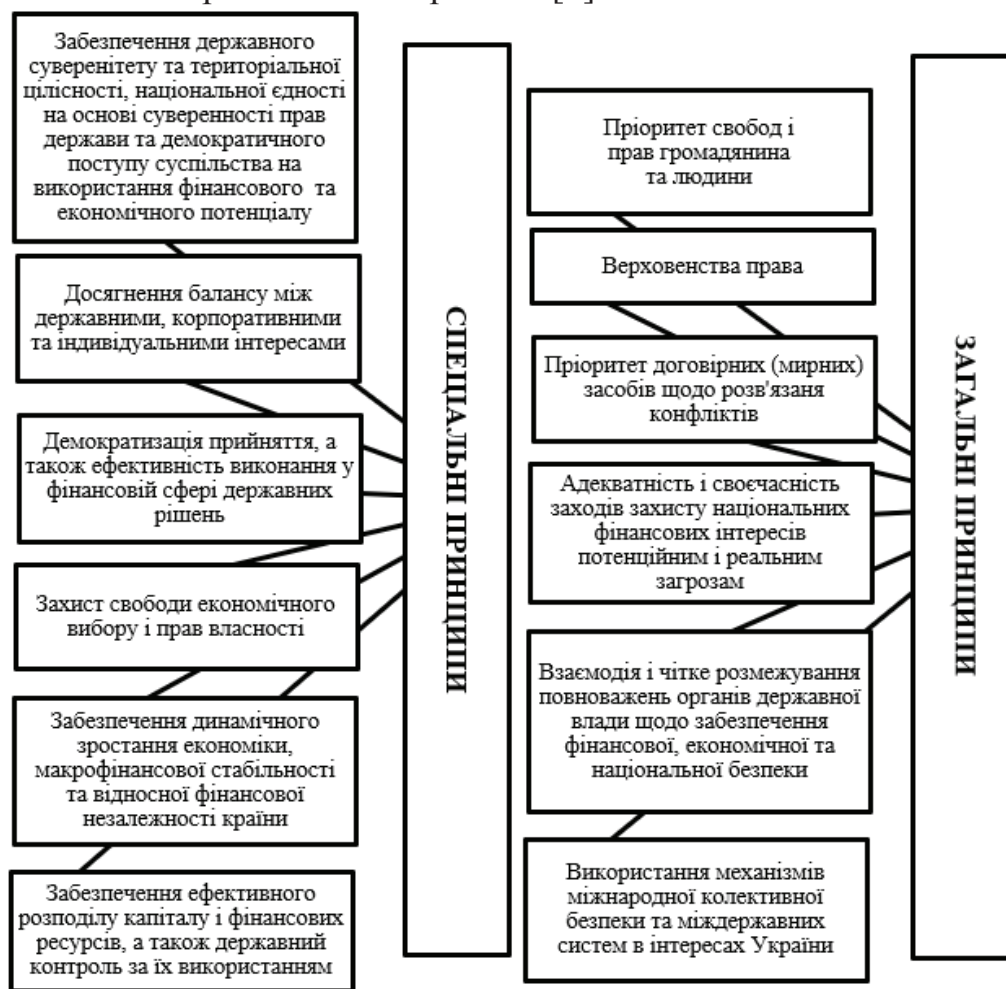

Рис. 2. Принципи управління фінансовою безпекою держави

Джерело: побудовано авторами за даними [5].

Узагальнюючи, можна стверджувати, що фінансова безпека є структурною, багаторівневою та розгалуженою складовою економічної безпеки держави, яка забезпечує успішне та ефективне функціонування

секторів економіки, завдяки правильно побудованому механізму управління фінансової безпеки.

Список використаних джерел

1. Гетманенко О.О. Сучасний стан та тенденції розвитку фінансової безпеки України в умовах триваючої глобалізації світового господарства. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 13-14. С. 40-49
2. Дубницький В.П. Економіко-правові питання організації фінансової безпеки. Актуальні питання фінансової безпеки : зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 27 берез. 2023 р.). Вінниця : ХНУВС, 2023.С. 120- 122
3. Кравчук Н.Я., Колісник О.Я., Мелих О.Ю. Фінансова безпека: навч.-метод. посібн. Тернопіль: Вектор, 2010. 277 с.
4. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 р. № 1277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>
5. Управління фінансово-економічною безпекою держави та шляхи запобігання зовнішнім і внутрішнім загрозам: монографія / Балабаниць А.В. та ін. Маріуполь: 2020. 223 с.

*Крехівський Олег Володимирович,
кандидат фізико-математичних наук,
старший референт;
Секретаріат Кабінету Міністрів України*

МЕХАНІЗМ ЧАСТКОВОЇ КОМПЕНСАЦІЇ ДЛЯ АГРАРІЇВ ВАРТОСТІ ВІТЧИЗНЯНОЇ ТЕХНІКИ Й ОБЛАДНАННЯ: ЕКОНОМІКО-СТАТИСТИЧНА ОЦІНКА РЕАЛІЗАЦІЇ

З лютого 2022 р. Україна переживає найбільш трагічні часи від закінчення Другої світової війни. Російська військова агресія призвела до численних людських жертв, нищення і пошкодження інфраструктури, промислових та агро-промислових об'єктів, мінування сільгоспугідь, масового викрадання сільськогосподарської техніки та обладнання (СГТ&О). Низка провідних українських підприємств сільгоспмашинобудування (СГМ) припинили діяльність через руйнування виробничих потужностей та окупації територій їх розміщення. Очевидно, що негативні наслідки для національного господарства і, зокрема для СГМ, яке до війни почало активно нарощувати свій потенціал, неможливо швидко усунути, в т.ч. через панування в українському політикумі позиції, на яку звернули увагу провідні вчені у цій галузі: “Дешевше купити сільськогосподарську техніку західного виробництва, ніж виготовляти власну”, [1, с. 12], що заганяє українських